

Valokuvaohje

Suomessa on siirrytty 21.8.2006 uusiin passikuvavaatimuksiin, jotka perustuvat YK:n alaisen kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön määritelmiin. Niiden tehtävänä on yhdenmukaistaa passikuvia ja varmentaa passinhaltijan tunnistamista. Uudet vaatimukset palvelevat erityisesti uusia biometrisia passeja, sillä niihin tallennettavaa sähköistä kasvokuvaa käytetään myöhemmin koneellisessa kasvontunnistuksessa.

Passihakemukseen liitettävän valokuvan on täytettävä tässä ohjeessa annetut vaatimukset.

Tämä ohje on Internetissä osoitteessa <http://www.poliisi.fi/passi/valokuvaohje> .

Ohjeet on jaettu kuuteen ryhmään:

Yleistä: Kuvan mittasuhteet ja muita yleisiä ohjeita. (s.2)

Tausta: Kuvaustaustan ominaisuudet sekä ohjeita lasten passikuvia varten. (s. 5)

Asento: Kuvattavan asentoa koskevia ohjeita. (s.3)

Valaistus: Valojen kohdistusta ja voimakkuutta koskevia ohjeita. (s. 6)

Ilmeet ja asusteet: Kasvonilmeitä, silmälaseja ja päähineitä koskevia ohjeita. (s. 4)

Kuvan tekniset ominaisuudet: Tulostusta ja kuvaustekniikkaa koskevia ohjeita. (s. 7)

Ohjeen lopussa on lisäksi vastauksia yleisimpiin kysymyksiin.

Yleistä

Tällä sivulla kuvaillaan passikuvavaatimuksia, jotka koskevat kuvan mittasuhteita ja muita yleisiä seikkoja.

1) oikein

2) oikein

- Valokuva voi olla mustavalkoinen tai värillinen.
- Hakemuksen kuva saa olla enintään kuusi (6) kuukautta vanha.

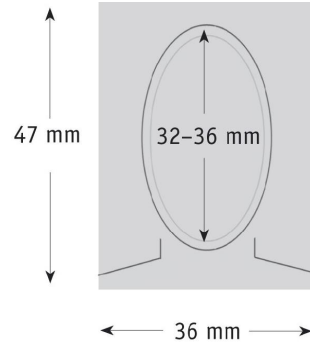
3) oikein

4) väärin:
liian kaukaa

5) väärin:
liian läheltä

- Passikuvan on oltava 47 mm korkea ja 36 mm leveä. Päälaen ja leuankärjen välin on oltava kuvassa 32-36 mm.
- Alle 11-vuotiailla hyväksytään kuva, jossa pään koko on ohjeessa annettua pienempi (mutta vähintään 25 mm), mikäli sumentumista tai muuta vääristymistä ei muuten voida välttää.
- Jos kuvattavalla on hyvin paljon tukkaa, tärkeintä on varmistaa, että kuvassa päälaen ja leuankärjen väli noudattaa annettuja mittoja.

Kuvattavan asento

Tällä sivulla käsitellään passikuvavaatimuksia, jotka koskevat kuvattavan asentoa. Lähtökohtana on, että pää on keskellä kuvaa ja sekä kasvot että hartiat ovat kohtisuorassa kameraan nähden.

1) oikein

2) väärin:
hartiat vinossa

3) väärin:
pää vinossa

4) väärin:
pää kallellaan

- Pään pitää olla suorassa ja keskellä kuvaa.
- Hartioiden täytyy olla samassa linjassa kasvojen kanssa eli suorassa kulmassa kameraan nähden. Muotokuvatyypisiä kuvia, joissa kuvattava katsoo olkansa yli, ei sallita.
- Kuva on otettava suoraan edestä. Kuvaa ei saa ottaa ylhäältä, alhaalta eikä sivulta.
- Katseen pitää kohdistua suoraan kameraan.

Ilmeet ja asusteet

Tällä sivulla käsitellään passikuvavaatimuksia, jotka koskevat ilmeitä, päähineitä ja silmälaseja. Perussääntö on, että kasvojen on näyttävä kokonaan ja erityisesti silmien on erotuttava selvästi.

1) oikein

2) väärin:
hymy suu auki

3) väärin:
kulmat koholla

4) väärin:
silmät sirillä

- Ilmeen on oltava neutraali.
- Suu ei saa olla auki.
- Silmien on oltava auki eikä niitä saa siristää.

5) oikein

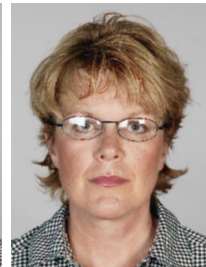
6) väärin:
otsa peitossa

7) väärin:
huivin varjo

8) väärin:
silmät peittyvät

9) väärin:
heijastuksia

- Kasvojen on näyttävä kokonaisuudessaan. Esimerkiksi asusteet tai hiukset eivät saa peittää kasvoja. Erityistä huomiota on kiinnitettävä silmien erottumiseen. Esimerkkikuvassa 8 silmälasien sangat peittävät silmät osittain, ja esimerkissä 9 sen tekevät valonheijastukset. Silmälasit voi aina ottaa pois kuvausta varten.
- Tummia laseja ja silmälappua saa käyttää vain terveydellisistä syistä.

Tausta

Tällä sivulla käsitellään passikuvavaatimuksia, jotka koskevat kuvaustaustaa sekä lapsia kuvauskohteena.

1) oikein

2) väärin:
epätasainen
tausta

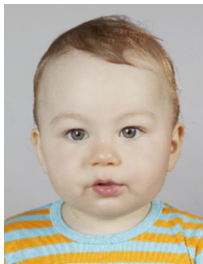

3) väärin:
kuvioitu tausta

4) väärin:
tumma tausta

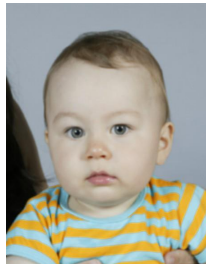
- Taustan pitää olla yksivärinen ja tasainen.
- Taustan värin on oltava vaalea ja neutraali.
- Taustalla ei saa näkyä varjoja.
- Kasvojen täytyy selkeästi erottua taustasta.

5) oikein

6) väärin:
lelu, taustalla
tyyny

7) väärin:
ei yksin kuvassa

- Muita ihmisiä tai tavaroita ei saa näkyä. Pientä lasta voi tukea, mutta mikään osa tukijasta ei saa näkyä kuvassa.
- Alle 11-vuotiailla hyväksytään kuva, jossa pään koko on ohjeessa annettua pienempi (mutta vähintään 25 mm), mikäli sumentumista tai muuta vääristymistä ei muuten voida välttää.

Valaistus

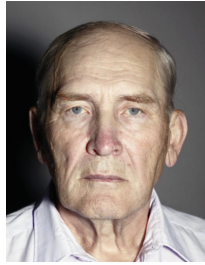
Tällä sivulla käsitellään passikuvavaatimuksia, jotka koskevat valaistuksen suuntaa ja voimakkuutta.

1) oikein

2) väärin:
kirkaspiste
otsassa

3) väärin:
sivuv valo/varjo

- Valaistuksen on oltava tasainen: kasvoilla tai taustassa ei saa näkyä varjoja eikä kirkaspisteitä.
- Valaistus ei saa aiheuttaa punasilmäisyysilmiötä.
- Valaistuksen täytyy olla luonnollisen värinen, ei esim. sinertävä eikä punertava.

4) oikein

5) väärin:
ylivalottunut

6) väärin:
alivalottunut

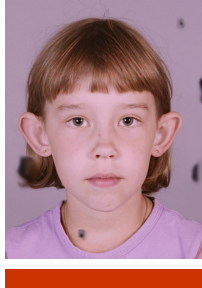
- Kuva ei saa olla yli- eikä alivalottunut.

Kuvan tekniset ominaisuudet

Tällä sivulla käsitellään passikuvavaatimuksia, jotka koskevat kuvan tulostuslaatua ja kuvaustekniikkaa.

1) oikein

2) väärin: värivirhe, tahroja

3) väärin: rakeisuus

- Valokuva tulostetaan korkealaatuiselle valokuvapaperille.
- Kuvan on oltava terävä ja tarkka, se ei saa olla sumea eikä rakeinen.
- Kuvan täytyy olla puhdas: siinä ei saa olla esimerkiksi naarmuja, tahroja eikä ryppyjä.
- Kuvan manipulointi/retusointi on kielletty.

4) oikein

5) väärin: optinen vääristymä

- Kuvassa ei saa olla kasvojen todellisten mittasuhteiden optisia tai muita vääristymiä, jotka vaikeuttavat kuvassa olevan silmämääräistä tai koneellista tunnistamista.

Kysymyksiä ja vastauksia

Onko passikuvan oltava tarkalleen 36 x 47 millimetrin kokoinen?

36 x 47 mm on minimikoko, jota pienemmät kuvat hylätään. Kuvaamoissa on paljon ajokorttikuvaleikkureita, jotka tekevät 35 x 45 mm:n kokoista kuvaa, mikä on ikävä kyllä liian pieni. Kuva-alue (eli kuvan tausta-alue) saa olla suurempikin, kunhan pää on kuvassa oikean kokoinen. Ylimääräinen tausta pään ympärillä vain helpottaa virkailijan skannaustyötä. Usein voikin olla hyödyllistä jättää reunukset paikalleen kuvaan.

Kuinka leveä pää saa olla kuvassa?

Pään leveydelle ei ole erikseen annettu mittoja, ainoastaan korkeudelle. Jos pään korkeus on vaatimusten mukainen, leveyteen ei tarvitse kiinnittää huomiota.

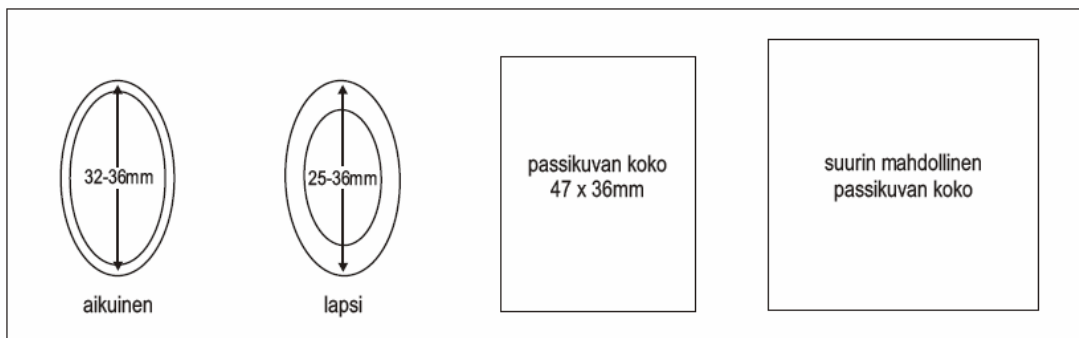
Onko pään yläpuolelle jätettävä kuvassa tyhjää tilaa?

Tästä ei ole erikseen passikuvaohjeessa mainittu, mutta asia on pääteltävissä nykyisistä vaatimuksista. Ensinnäkin passikuvaohjeen mukaan pään on oltava keskellä kuvaa. Pään maksimikoko kuvassa on 36 mm ja kuvan minimikorkeus 47 mm, joten pään ylä- ja alapuolelle jää yhteensä vähintään 11 mm tilaa (hiuksia ei lasketa). Kun tämä jaetaan tasan pään ylä- ja alapuoliseen osaan, huomataan, että pään yläpuolella pitäisi periaatteessa olla noin 5,5 millimetriä tilaa. Tyypillisesti pää on kasvokuvassa kuitenkin hieman lähempänä kuvan ylä- kuin alareunaa, ja pieni vaihteluväli sallitaan muutenkin. Kuvan skannausta ajatellen riittävä minimitila pääläen ja kuvan yläreunan välissä on 3-4 millimetriä. Sama koskee myös leuankärjen ja kuvan alareunan välistä tilaa.

On hyvä huomata, että hiuksia ei lasketa mukaan, kun arvioidaan pään yläpuolelle jäävää tilaa. Etäisyys kuvan yläreunaan lasketaan pääläestä, ei hiuksista. Pääläen ja kuvan yläreunan välinen tila saa olla täynnä tukkaa, joten tässä mielessä pään yläpuolella ei tarvitse olla tyhjää tilaa.

Onko kuvan mittojen arviointiin tarjolla apuvälineitä?

Alla olevan sapluunan voi tulostaa läpinäkyvälle tulostuskalvolle. Sapluunassa on vierekkäin neljä kuviota: 1) pään minimi- ja maksimikoko aikuiselle, 2) pään minimi- ja maksimikoko alle 11-vuotiaalle, 3) passikuvan minimikoko, ja 4) passikuvan maksimikoko. Kuvaa arvioidaan asettamalla kalvo sen päälle. Ennen käyttöä kannattaa varmistaa, että sapluuna on tulostunut oikeankokoiseksi.

Passikuvaleikkuri tekee kuvan kulmiin pyöritykset. Haittaako tämä?

Jos kuva on suurempi kuin 36 x 47 mm, pyörityksistä ei yleensä ole haittaa. Jos taas kuva on tarkalleen 36 x 47 mm, pyöritysten tulee olla maltillisia. Parin neliömillimetrin menetys kuva-alasta ei vielä haittaa mitään, mutta suuremmat pyöritykset näkyvät passin sirulla olevassa kuvassa varjoina ja saattavat häiritä automaattista kasvontunnistusta.

Kuvattavalla on paksut hiukset. Täytyykö koko tukan näkyä kuvassa?

Ei tarvitse, ja sama koskee myös pitkää partaa. Oleellista on, että pää on kuvassa 32-36 mm korkea (alle 11-vuotiailla 25-36 mm), eikä tähän lasketa hiuksia. Pään korkeus mitataan pääläestä leuankärkeen. Jos hiukset tai parta peittävät pään mitat näkyvistä, leuan ja pääläen paikka täytyy arvioida.

Saako passikuvassa käyttää peruukkia?

Peruukkia voi pitää, jos se on henkilöllä päivittäisessä käytössä esimerkiksi lääketieteellisistä syistä. Peruukkia koskevat samat säännöt kuin oikeaa tukkaakin, eli se ei saa peittää kasvoja, erityisesti silmiä.

Saako passikuvassa käyttää voimakasta meikkiä tai suuria koruja?

Kaikenkattavia ehostussääntöjä on mahdoton antaa. Henkilön tunnistettavuus on ratkaiseva tekijä, ja se on arvioitava tapauskohtaisesti.

Miten toimitaan, jos silmälasien valonheijastuksia ei saada pois?

Silmälasit voi aina ottaa pois passikuvauksen ajaksi.

Kuvattava ei pysty sairauden tai vamman vuoksi pitämään päätään suorassa. Miten hänestä otetaan passikuva?

Kuvavaatimuksista voidaan poiketa lääketieteellisistä syistä. Tällöin otetaan kuva, joka parhaiten mahdollistaa henkilön tunnistamisen.

Onko molempien korvien näyttävä kuvassa?

Kasvojen on oltava kuvassa suoraan kameraan päin. Korvien näkyvyys auttaa joskus hahmottamaan tätä, mutta ei voida edellyttää, että kumpikin korva näkyisi yhtä hyvin, sillä toinen korva voi luonnostaan olla taaempana tai pienempi.

Ohjeessa sanotaan, että kuva on tulostettava korkealaatuiselle valokuvapaperille. Mitä tämä tarkoittaa?

Markkinoilla on tarjolla paljon tasokkaita paperilaatuja, jotka on tarkoitettu nimenomaan valokuvien tulostamiseen mustesuihkutulostimella. Laadukas valokuvapaperi on tiiviimpää (tiheämpää) ja tukevampaa kuin tavallinen kopiopaperi. Jos paperi on huokoista tai epätasaista, kuvan terävyys kärsii. Paperin ei tarvitse olla myyntinimeltään valokuvapaperia, jos se muuten täyttää edellä mainitut vaatimukset.

Kuvaan ilmestyi skannauksen yhteydessä ikään kuin märkiä läikkiä, vaikka niitä ei näy alkuperäisessä kuvassa. Mistä on kyse?

Tietyt valokuvapaperit muuttuvat läikkikäiksi, kun niihin kohdistuu mekaaninen paine. Ongelma on helppo ratkaista. Jos läikkiä ilmenee, kuvan ja skannerin kannen väliin asetetaan ohut pahviarkki (passikuvaohjeen paksuusluokkaa) tai vastaava, joka jakaa kannen painon tasaisemmin lasille ja estää kantta painamasta kuvaa niin voimakkaasti.

Kumpi on parempi, matta- vai kiiltäväpintainen valokuvatuloste?

Kumpikin käy yhtä hyvin.

Millainen tausta on paras?

Paras taustaväri on vaaleahko harmaa. Ongelmia ilmenee yleensä silloin, jos kuvattavan paita tai iho on sattumalta yhtä vaalea tai tumma kuin tausta, koska silloin ne eivät erotu toisistaan mustavalkoisessa kuvassa. Jos alkuperäinen kuva on värillinen, se myös tallennetaan passin sirulle värillisenä, mutta tietosivulla kaikki kuvat ovat mustavalkoisia. Täysin valkoista taustaa ei suositella. Paras tausta on sellainen, josta sekä kasvot että kuvattavan vaatteet erottuvat hyvin.